

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 114/2026-5

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o návrhu navrhovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozhodnutiu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/170/25/K z 30. septembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľky a skutkový stav veci

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným ústavnému súdu 20. januára 2026 domáha preskúmania rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/170/25/K z 30. septembra 2025 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) vydaného v konaní podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“).

2. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že navrhovateľke ako verejnej funkcionárke – bývalej dočasne menovanej generálnej riaditeľke Slovenskej inšpekcie životného prostredia (ďalej len „úrad“) bola výborom pre nezlučiteľnosť funkcií uložená pokuta za porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona. Navrhovateľka bola povinná podať písomné oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len „oznámenie“) za rok 2024 do 30. apríla 2025. Do vydania napadnutého rozhodnutia tak navrhovateľka neurobila.

3. Navrhovateľka v návrhu uvádza, že vo funkcii pôsobila od 2. januára 2024 do 31. januára 2024, jej menovanie bolo viac-menej náhodné a na pôsobenie verejnej funkcionárky sa žiadnym spôsobom nepripravovala. S dočasným vymenovaním súhlasila v záujme zachovania riadneho

chodu inštitúcie, v ktorej dovtedy pracovala. Po odvolaní z funkcie bol ukončený aj jej štátnozamestnanecký pomer a od toho času pracuje v súkromnej sfére.

4. Vzhľadom na ukončenie pôsobenia ako verejnej funkcionárky ku 31. januáru 2024 navrhovateľku nenapadlo, že aj ku 30. aprílu 2025 sa stále považuje za verejnú funkcionárku. V návrhu sa ďalej ospravedlňuje za to, že neporozumela tomu, ako sa pôsobenie vo verejnej funkcii vykladá, a uvádza, že výboru zaslala dodatočne oznámenie 13. januára 2026, čím svoj omyl napravila.

5. Vo vzťahu k uloženej pokute navrhovateľka tvrdí, že pre ňu ako matku troch nezaopatrených detí ide o veľmi vážny zásah do prostriedkov na živobytie. V tejto súvislosti ešte poukazuje na to, že podaním oznámenia napravila pochybenie, čím deklaruje svoj dobrý úmysel, jej počínaním nevznikla nikomu žiadna škoda a jej majetkové pomery sa nijakým spôsobom nezmenili.

II.

Predbežné prerokovanie návrhu

6. Zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014). Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním svojho druhu upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018).

7. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov leží dôkazné bremeno primárne na dotknutom verejnom funkcionárovi (navrhovateľovi), ktorý, aby bol v konaní pred ústavným súdom úspešný, musí preukázať, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona, teda že povinnosti verejného funkcionára vyplývajúce z tohto ústavného zákona neporušil, a preto nebol dôvod, aby bol sankcionovaný napadnutým rozhodnutím, ktorého súčasťou je spravidla aj pokuta (II. ÚS 125/2016, II. ÚS 787/2016, III. ÚS 632/2017, II. ÚS 183/2021).

8. Ústavný súd podľa § 234 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) preskúma, či rozhodnutie orgánu verejnej moci príslušného na konanie a rozhodovanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „príslušný orgán verejnej moci“) je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

9. Podľa § 234 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd prihliadne iba na tie pochybenia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré znamenali porušenie navrhovateľových základných práv a slobôd.

10. Navrhovateľka nesplnenie povinnosti podať oznámenie v lehote podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona nepoprela ani vo vyjadrení z 25. júla 2025 adresovanom výboru pre nezlučiteľnosť funkcií, ani v samotnom návrhu adresovanom ústavnému súdu.

11. Čo je však z ústavného hľadiska kľúčové, poukaz navrhovateľky na okolnosť, že verejnou funkcionárkou bola iba jeden mesiac a menovanie sama označila takpovediac za náhodné, podľa ústavného zákona nie je relevantným argumentom a ospravedlnením nesplnenia si tejto povinnosti. Akokoľvek je navrhovateľkino neporozumenie či omyl podať oznámenie včas (do 30. apríla 2025) pochopiteľné, keďže v tom čase už nezastávala verejnú funkciu, ústavnoprávne ide o argument irelevantný a dôvod, ktorý nezbavuje navrhovateľku povinnosti podať včasne oznámenie v zmysle čl. 7 ústavného zákona (m. m. II. ÚS 448/2018, II. ÚS 466/2021, III. ÚS 119/2022).

12. Výbor sa v napadnutom rozhodnutí s touto argumentáciou riadne vysporiadal a v podstatnom uviedol, že ústavný zákon pri ukladaní povinností nerozlišuje dĺžku trvania verejnej funkcie. Inak povedané, ústavnoprávna zodpovednosť verejného funkcionára za porušenie povinností podľa ústavného zákona nevzniká až kumulatívnym pôsobením konania v čase, ale *ex lege* už okamihom porušenia povinnosti, bez ohľadu na jeho trvanie či rozsah.

13. Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

14. V súvislosti s argumentáciou navrhovateľky týkajúcou sa znenia čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, z ktorého podľa nej vyplýva, že povinnosť podať oznámenie trvá „počas výkonu funkcie“, výbor v napadnutom rozhodnutí odkázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 484/2013, v ktorom ústavný súd konštatoval, že „počas celého obdobia a v každom momente aktívneho výkonu funkcie musí byť dodržiavaný tento ústavný zákon, a z tohto dôvodu musí byť jeho dodržiavanie kontrolované. Preto je rozumné, že verejný funkcionár je po ukončení aktívneho výkonu funkcie povinný urobiť oznámenie aj za dobu výkonu funkcie v poslednom kalendárnom roku výkonu funkcie, a to do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku.“ V prípade navrhovateľky išlo o povinnosť podania oznámenia za rozhodné obdobie od 2. januára 2024 do 31. januára 2024, a to napriek tomu, že k 30. aprílu 2025 už nebola verejnou funkcionárkou. Uvedená judikatúra ústavného súdu bola potvrdená aj zjednocujúcim stanoviskom ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2010 zo 7. júla 2010, v zmysle ktorého: „Verejný funkcionár má po skončení výkonu funkcie povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. za dobu výkonu funkcie v kalendárnom roku, v ktorom skončil aktívny výkon funkcie, do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku.“ Okrem toho výbor poukázal aj na ďalšie rozhodnutia ústavného súdu potvrdzujúce uvedené závery.

15. Pokiaľ navrhovateľka vo svojom vyjadrení (aj návrhu) uvádzala, že nebola „poučená“ o jej povinnostiach verejnej funkcionárky, výbor okrem iného poukázal aj na to, že na stránke Národnej rady Slovenskej republiky je uverejnené „Metodické usmernenie“ pre podávanie oznámení.

16. Vo vzťahu k navrhovateľkinej argumentácii, že uvedenú povinnosť síce nesplnila, ale nebolo to z jej strany úmyselné a chybu napravila podaním oznámenia z 13. januára 2026, ústavný súd odkazuje na vlastné rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 32/2023, kde konštatoval, že navrhovateľom neskôr (dodatočne) predložené oznámenie podľa názoru ústavného súdu nepredstavuje v zmysle ústavného zákona relevantný faktor, ktorý by mal byť pri rozhodovaní o porušení povinností podľa ústavného zákona zohľadnený.

17. Výbor vo vzťahu k otázke oneskoreného oznámenia okrem už uvedeného rozhodnutia ústavného súdu odkázal aj na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 633/2013 a tiež uviedol, že nestihnutie lehoty podania oznámenia znamená porušenie povinností stanovených ústavným zákonom, čo predstavuje dostatočný a relevantný základ na záver výboru o porušení ústavného zákona a uložení pokuty podľa ústavného zákona (m. m. I. ÚS 134/2022). Len včasným a riadnym podaním oznámenia sa môžu verejní funkcionári vyhnúť sankcii zo strany výboru.

18. Ústavný súd v zhode so svojou judikatúrou uvádza, že v prípade preukázania porušenia povinnosti verejného funkcionára nie je v kompetencii výboru upustiť od potrestania a výbor nemá ani moderačné oprávnenie k prípadnému zníženiu pokuty stanovenej v čl. 9 ods. 10 ústavného zákona (II. ÚS 387/2011, III. ÚS 533/2012, III. ÚS 274/2021, I. ÚS 331/2021). Z čl. 9 ods. 6 ústavného zákona vyplýva, že rozhodnutie, ktorým sa konštatuje, že konanie alebo opomenutie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom alebo zákonom, obligatórne obsahuje povinnosť zaplatiť pokutu podľa čl. 10 ústavného zákona. Uloženie pokuty je nevyhnutým dôsledkom preukázaného porušenia povinnosti verejného funkcionára bez ďalšej podmienky trvania protiprávneho stavu v čase vydania rozhodnutia. Ústavný zákon neupravuje možnosť upustiť od uloženia pokuty s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Skutočnosť, že v danej veci išlo o neúmyselné opomenutie povinnosti verejného funkcionára, a ani „intenzita“ porušenia povinnosti nepredstavuje v zmysle ústavného zákona relevantný faktor, ktorý by mal byť pri rozhodovaní o porušení povinností podľa ústavného zákona zohľadnený (I. ÚS 331/2021, II. ÚS 187/2022).

19. Navrhovateľka žiadnym relevantným spôsobom napadnuté rozhodnutie výboru nespochybnila ani nevyvrátila porušenie povinnosti z jej strany, navyše ani neoznačila základné práva a slobody, ktoré mali byť napadnutým uznesením porušené. Aj keď sa navrhovateľke môže napadnuté uznesenie javiť ako prísne a nespravodlivé, z ústavnoprávneho hľadiska s prihliadnutím na námietky navrhovateľky obstoja.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh navrhovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený.

21. Ústavný súd ďalej uvádza, že predmetná vec navrhovateľky je postihnutá nedostatkom, keď nie je splnená zákonom ustanovená požiadavka povinného zastúpenia navrhovateľky advokátom v zmysle § 34 ods. 1 v spojení s § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd však neprikročil k využitiu možnosti zverenej mu § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde a nevyžýval navrhovateľku na odstránenie predmetnej vady jej návrhu na začatie konania, pretože ani eventuálne následné

predloženie plnomocenstva na zastupovanie advokátom by vzhľadom na ústavným súdom konštatovanú zjavnú neopodstatnenosť návrhu na začatie konania nemohlo viesť k prijatiu návrhu na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu